

ДУХОВНА БЕСЕДА-бр.343

ИЗ ПИСМАТА НА ВЕЛИКИТЕ ОПТИНСКИ СТАРЦИ

Преподобни АМВРОСИЙ ОПТИНСКИ

/1812 г. - 1891г./

...В писмото си споделяте: „Страдам тежко от душевно и телесно разслабление, което ме отчуждава от всички светски радости и отношения, включително и свързаните с изпълнение на задълженията ми. Нямам надежда в бъдещето. Поддържа ме единствено усилената молитва към Бога, при съдействие на молитвената помощ на блажения старец Серафим Саровски, към когото изпитвам дълбока душевна привързаност. Понякога страданията ми достигат такава степен, че напълно се отчайвам. Откривам пред вас своето малодушие -повече нямам сили да търпя."

Съдържанието на писмото ви показва двойствено разположение. Думите ви, че само усилената молитва към Бога ви поддържа, показват че сте усърдна християнка. В другите думи, че душевната и телесна немощ ви отчуждават от всички радости и светски отношения, издават привързаност към света. От евангелското учение би трябвало да знаете, че *"Никой не може да слугува на двама господари: защото или единия ще намрази, а другия ще обикне; или към единия ще се привърже, а другия ще презре. Не можете да служите на Бога и на мамона."/*Мат.6:24/ Така че трябва да се избира - или да се търсят светски удоволствия и земни радости, или само от Господа да се искат утехи и радости в подходящото време, като преди това се погрижим да водим християнски живот, като живеем според Неговите святи и животворящи заповеди. За живота в света са необходими здрави хора. Вие обяснявате, че телесно сте немощна. Освен това, земните радости са бързопреходни, а светските утехи не винаги са надеждни и истински, а в **повечето случаи са измамни (илюзорни)**. Свети Димитрий Ростовски казва, че лъжливият свят обещава утехи, а ни дава само скърби, беди и нещастия, обещава злато, а дава блато. Затова е **много по-основателно и надеждно да се търсят радости и утешения само от Господа**, особено когато човек не притежава особено телесно здраве и душевно мъжество. Господ казва в Евангелието: *„поучете се от Мене, понеже съм. кротък и смирен по сърце, и ще намерите покой за душите си"*Мат. 11:29/ И ако се заемете да следвате това подражание, като се принуждавате да изоставите всичките си самолюбиви претенции съобразно обичаите и приличието в този свят, без съмнение ще успеете да встъпите в християнския път, който води към мирно и спокойно състояние на душата. Ако започнете, съгласно евангелското учение, да се принуждавате на смирение, постепенно с Божия помощ, от вас ще отстъпят нетърпението и малодушието. Тъй като имате голяма вяра в блажения старец о. Серафим Саровски, прибягвайте към Господа да ви даде Своята милост по молитвите на праведника. Прибягвайте и към нашата обща Застъпница, Пресвета Дева Богородица...Но мисля, че главното във вашите външни и вътрешни обстоятелства е внимателно и точно да разгледате своя живот, започвайки от времето, когато имате спомени за себе си. За да можете да сторите това по-правилно и без грешки, съветвам ви внимателно да прочетете „Православно изповедание" на митр. Петър Могила. Също и книгата (поученията) на авва Доротей, която правилно наричат *духовно огледало*. Когато разгледате обстойно живота си, ще ви е нужно да потърсите по-опитен духовник, пред когото да можете с вяра да изповядвате всичко, което трябва да се изповядва, и който да е в състояние да ви

предложи подходящото духовно лечение...Пропуснах да ви кажа за отчаянието, което св. Йоан Лествичник счита за по-лошо от всеки грях. За всеки грях човек може да се покае, като има твърдото намерение занапред да не го върши, така получава прощение и милост от Господа. Докато изпадналият в отчаяние, какво може да извърши и какво да получи? Наистина **отчаянието е по-лошо от всички** злини. Нека предположим, че човек понякога наистина страда много силно. Но малцина са тези, които страдат по примера на праведния Иов. Повечето от нас се подлагат на страдание, или като следствие на неправилни мисли и мнения, или на погрешни действия. Но за страдащите знаем и утешителните думи на апостола: „*Господ наказва когото обича; бичува всеки син, когото приема.*“ /Евр.12:6/ Казвате също: за мене в бъдещето няма надежда. Не разбирам за какво се отнася казаното. Ако се отнася за земния живот, то не само за вас, но за никого бъдещето на земята не е сигурно. Но **под бъдеще, в собствения смисъл на думата, (християните) разбират бъдещия, несвършващия, вечния живот.** Който се грижи за това бъдеще, за него то ще бъде сигурно и непроменимо. Там и за вас, и за всички останали християни се намира целият рай с всички чисти наслаждения, както и множеството блажени обители при нашия Небесен Отец. Който търси устройване на земното си бъдеще, на него ще са му нужни както телесни сили, така и много други способности, необходими за делата в света. Докато за бъдещето във вечността, което Всеблагият Господ е приготвил за Своите раби, такива неща не са необходими. Апостолът казва: „*Бог избра онова, що е от долен род на тоя свят и е унижено, и това*“ *що е нищо, за да съсипе онова, що е нещо.*“ / Кор. 1:28/ Тоест, това което е негодно за този свят, Господ избира за Себе Си, като не изисква никакви велики способности, а казва на тези, неспособните: **само търпете вашата неспособност без да изпадате в малодушие, като се упоавате на Божията благод.** Той казва: „*С търпението си спасявайте душите*“ си /Лк.21:19/, като е отредил ред блажени обители за неспособните за този свят. Първата такава обител е за нищите духом, т.е. за тези които се смиряват пред Бога и пред човеците заради своята неспособност. Втората обител е за плачещите за греховете си. Третата е за кротките, които подтискат в себе си претенциите на самолюбието, които се удържат от гнева към другите, без да търсят дали имат (основателни) поводи и причини за това. Следват и другите блажени обители, които и на вас (имайки християнско съзнание) са добре известни. Избирайте си която пожелаете, като подготвяте себе си по необходимия за това начин. На земята, в светското общество, един иска да служи в армията, друг - в гвардията, а трети - на някаква гражданска служба. Съобразно тези желания всеки подготвя себе си за харесваната служба. В някои случаи примерите от земния живот служат и като образци за небесния. Всеблагият Господ да ви вразуми за всичко, което ви е полезно!

Пишете за себе си: „повече от 2 години боледувам от неизвестна болест, която и лекарите не могат да разберат. Болестта е такава, че най-вече ме завладява **страх**, особено при извършване на Божествената литургия, както и **постоянна тъга, и замисленост, и сърдечна болка.**“

Въпреки че задочно е трудно да бъдат разрешавани подобен род недоумения и болести, но съдейки по тъгата и страха, които ви се случват, мисля че начало и първа причина за болестта ви са **детски грехове, които не сте съумяли или сте се срамували да изповядвате навреме както трябва.** А е трябвало да направите това, особено преди посвещаването ви за дякон. Втора причина би могла да бъде, че може би вие не винаги сте пазили съвестта си при съвместяване на дяконското ви служение

и съпружеския живот. Защото от лицата, посветени в това служение Се изисква особено пазене на съвестта, а нерядко препятствия се явяват също излишната употреба на силни напитки, или пък невъздържаната раздразнителност и гнева. Всяка от тези немощи поотделно е в състояние да причини големи душевни вреди, а колко повече, ако са налице всички. В такова положение и състояние се изпада, **когато човек без да гледа своите немощи и неизправности, не се смирява, а се превъзнася и унижава другите.**

В състояние на тази болест, мисля че преди всичко е необходимо да се погрижите да се избавите от подтискащия ви страх и тъга. Това може да постигнете, като първо: намерите във вашата страна такъв духовник, пред който ще можете с пълна вяра и съвършена искреност, смирено да изповядате всичко което тежи на съвестта ви, като започнете от 6 годишна възраст и до този момент. Второ, ако твърдо решите да не се връщате към такива постъпки, които причиняват страх, мъка и тъга, както Сам Господ казва в евангелието на грешницата: „върви и повече не греши.“ Ако постъпите по този начин и занапред твърдо решите да пазите себе си и съвестта си, може да се надявате, че не само ще се избавите от тежестта на страха и тъгата, но и от телесната си болест. По Божия милост и с Божия помощ ще можете да получите такова облекчение, което да ви бъде от полза, по изволението на Всеблагия Господ, Който всичко знае, всичко може, и за спасението на всички се грижи.

В другия свят с нас ще дойдат само делата ни -добри или зли. Ако нямаме добродетели, нека в краен случай да се постарам, поне да се избавим от греховете чрез покаянието и търпението на сполетяващите ни скърби, които ни се изпращат от Божия промисъл за очистване на душата от греховете и пороците. Зная, че имате много скърби и домашни неприятности, но убеждавайте самата себе си и се вразумявайте с това, че в ада е много по-лошо, по-мъчително и безотрадno. А освен това там не съществува надежда за избавление. Ако човек търпи скърбите с покорност на Божията воля и изповядва греховете си - така може да се избави от теготата на вечните мъчения. Затова е по-добре тук, на земята, да потърпим неприятностите, колкото и тежки да се те, като застанем със своята печал пред Господа и със смирение Го молим да ни избави от **малодушието и отчаянието**, които са по-лоши от всички грехове...**Враговете на душата никому и никъде не дават покой, особено ако издирят у нас коя е слабата ни страна и ни препънат с някакви неизпълними желания, които човек понякога настойчиво поставя над райските наслаждения.**

9 авг. 1865 г.

В началото на четиридестте години (на 19-ти век) в една от южните руски губернии, Харковска или Воронежка, се случило следното забележително събитие, за което едно достоверно лице, писмено съобщи на покойния Оптински старец о. Макарий...Там живеела една вдовица от висшето съсловие, която поради различни обстоятелства била доведена до изключително бедстващо и притеснително състояние. Заедно с двете си млади дъщери тя търпяла огромни нужди и мъка, и като не виждала отникъде помощ в своята безизходица, започнала да роптае, първо срещу хората, а след това и срещу Бога. В такова душевно настроение тя се разболяла и умряла. След смъртта ѝ, положението на двете сирачета станало още по-непоносимо. По-голямата от тях също не удържала и започнала да роптае. Тя също се разболяла и умряла. Останала сама, помладата изпаднала в огромна скръб и също се разболяла. Като преценили, че краят и приближава, нейни познати предложили, и тя приела да се изповяда и причасти със Светите Тайни, но помолила ако умре, да не я погребват докато не се върне нейният

любим духовник. Починала в негово отсъствие и в изпълнение на молбата и отложли погребението. Свещеникът се върнал едва на осмия ден след смъртта и, като за общо удивление на всички, тялото на починалата не показвало белези на тление, /продължава в следващия брой/

Превод от: ПИСЬМА ВЕЛИКИХ ОПТИНСКИХ СТАРЦЕВ, стр. 424 - 433, Москва, 2003 год.